

Сведения об интенсивности и характере этих процессов, о факторах, их определяющих являются ключевыми моментами в определении возможной нагрузки на экосистему с учетом её толерантности.

Важным для решения проблемы деградации экосистем малых рек на урбанизированных территориях в условиях неопределенности и нестабильности является экологическое прогнозирование. Исходным в экологическом прогнозировании ситуации и рациональном природопользовании в бассейнах малых рек на урбанизированных территориях является определение оптимальной структуры экосистем речных бассейнов, взаимосвязи между её элементами, роли последних в функционировании экосистемы в целом. В связи с этим возникает необходимость более глубокого изучения закономерностей формирования структуры экосистем, гидробиологического режима, определения продуктивности, организации гидробиологического мониторинга на малых реках и др. Только результаты таких исследований могут послужить основой прогнозирования деградации экосистем в речных бассейнах под влиянием тех или иных факторов человеческой деятельности.

Таким образом вышеперечисленные причины дают полное право констатировать, что проблема деградации экосистем малых рек урбанизированных территориях с каждым годом становится все острее.

Список литературы: 1. Винберг Г.Г. Пути количественного исследования роли водных организмов как агентов самоочищения загрязненных водоемов // Радиоактивные изотопы в гидробиологии и методы санитарной гидробиологии. – М.; Л.: Наука, 1964. С. 21-36. 2. Винберг Г.Г. Биологическая продуктивность водоемов // Экология. – 1983. - №3 – С. 3-12. 3. Мережко А.И., Полищук В.В. Исследования малых рек Украины // Гидробиол. журн. – 1990. – т.26 №3. – С. 31-42. 4. Брагинский Л.П. Принципы классификации и некоторые механизмы структурно-функциональных перестроек пресноводных экосистем в условиях антропогенного пресса // Гидробиол. журн. – 1998. – т.34 №6.- С. 72-95.

УДК 658

І.М. ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ, інсп. теруправління Держгірпромнагляду

І.А. ШЕРЕНКОВ, д-р техн. наук, ХДТУБА

О.В. АРХІПОВ, канд. техн. наук, ХДТУБА

ЗАГАЛЬНИЙ РІВЕНЬ ТРАВМАТИЗМУ ТА В БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЗА 2008 РІК

В статті на основі інформаційних матеріалів територіального управління Держгірпромнагляду в Харківській області наведено дані про рівень травматизму за 2008 рік.

В статті на основі інформаційних матеріалів територіального управління Держгірпромнагляду в Харківській області наведено дані про рівень травматизму за 2008 рік.

У 2008 рік в Харківській області як і в Україні в цілому почалося зниження обсягів промислового виробництва. Ця тенденція відобразилася в зниженні рівня загального травматизму та кількості смертельних випадків. Але зупинилося і оновлення основних фондів суб'єктів господарювання. Капітальні, поточні та попереджувальні ремонти споруд, конструкцій, обладнання та інженерних мереж проводяться нерегулярно. Внаслідок цього зростає спрацьованість об'єктів, ступінь їх небезпеки та підвищується ймовірність виникнення аварій і надзвичайних ситуацій техногенного характеру, а витрати на аварійні та відбудовні роботи значно перевищують вартість проведення зазначених ремонтів, або необхідної модернізації.

На рис.1 відображена статистика по рівню загальному травматизма та зі смертельними наслідками.

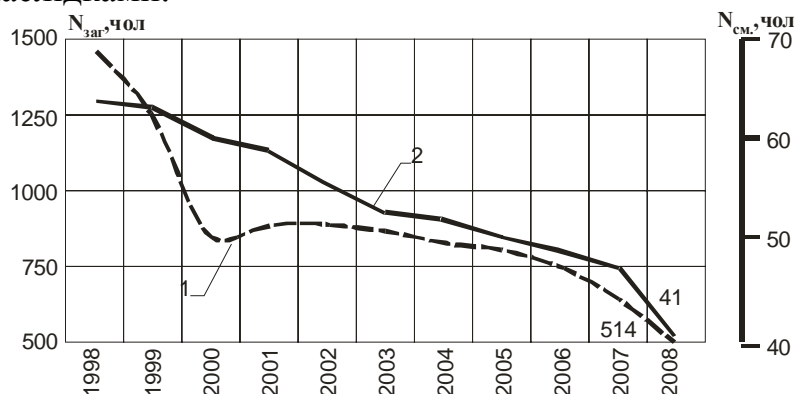

Рис.1. Загальний рівень травматизму $N_{заг}$ (1) та зі смертельними наслідками $N_{см}$ (2) в Харківській області за останні роки.

Основними галузями господарства, від яких залежить безпечне функціонування економіки регіону, де можливе виникнення різних аварійних ситуацій техногенного характеру, як завжди, залишаються енергодобувний комплекс, тепло-, електроенергетика, газові та електромережі, транспортна інфраструктура, міський комунальний комплекс, будівельний комплекс, промисловий комплекс.

Технічний стан об'єктів цих галузей, за деяким винятком, оцінюється як вкрай критичний. Транзитні газопроводи, які проходять територією Харківської області, експлуатуються більше 30 - 40 років. Десятки років без оновлення в умовах агресивного середовища експлуатується обладнання газовидобувної та хімічної промисловості, трубопровідного транспорту. Це підвищує ризик аварій. Нормативний термін експлуатації обладнання, об'єктів промислового та господарського призначення у різних галузях економіки вичерпаний до 80 % і з кожним роком експлуатації зростає далі.

В Україні спостерігається тенденція збільшення випадків вибуху газу при використанні його в побуті. Одною з причин є самовільне влаштування суб'єктами господарювання та населенням газового обладнання та газобалонних установок з порушенням вимог безпеки.

В табл.1 наведено дані про рівень травматизму в Харківській області [1].

Таблиця 1.

Розподіл нещасних випадків за 2008 р. по галузям господарства

№ пп	Галузь господарства	Всього травмованих	З них смертельних
1	Гірничорудна і нерудна промисловість	3	1
2	Металургійна промисловість	3	0
3	Хімічна, нафтохімічна і переробна промисловість	5	0
4	Нафтогазовидобувна промисловість	6	1
5	Залізничний транспорт	13	4
6	Інші види транспорту (автомобільний, авіаційний, морський, річковий)	9	2
7	Зв'язок	2	0
8	Будівництво та промисловість будматеріалів	33	6
9	Енергетика	8	0
10	Котлонагляд і підйомні споруди	4	2
11	Газова промисловість	3	0
12	Житлово-комунальне господарство	43	2
13	Машинобудування, металообробка, радіоелектроніка тощо	220	4
14	Агропромисловий комплекс	73	6
15	Соціально-культурна сфера, торгівля, легка пром-сть, та інші	109	13
	Всього	514	41

Останніми роками спостерігається зменшення кількості травмованих працівників в Харківській області. Протягом року рівень виробничого травматизму зменшився на 21% (з 649 потерпілих у 2007 році до 514 у 2008 році). Найбільш травмонебезпечними галузями залишаються машинобудування, невиробнича сфера та агропромисловий комплекс.

Основними причинами травмування працівників були:

- невиконання посадових обов'язків та вимог інструкцій з охорони праці;
- відсутність дієвого контролю з боку адміністрації підприємств за проведенням робіт;
- незадовільна організація виконання робіт та неузгодженість дій;
- відсутність або недостатня якість проведення навчання та інструктажів з питань охорони праці;
- нехтування працівниками вимогами правил безпечного ведення робіт та інші, в основному, організаційні причини.

Розподіл нещасних випадків по районах м. Харкова, Харківської свідчить, що 73% з травмованих в м. Харкові (смертельно травмованих 75%).

Зниження рівня загального травматизму відбулося на підприємствах майже всіх районів м. Харкова та області. З 176 проведених спецрозслідувань у 2008

році 70 нещасних випадків визнано обліковими, у т.ч. 25 нещасних випадків - важких, 100 нещасних випадків - не пов'язані з виробництвом, 14 нещасних випадків із смертельними наслідками трапились на території інших областей.

Таблиця 2.

Причини нещасних випадків за 2008 р.

№	Вид події	Кількість загиблих	Відсоток від загальної кількості загиблих
1	ДТП, наїзд транспортних засобів	8	19
2	Вбивство сторонньою особою	3	7
3	Падіння потерпілого (у т.ч. з висоти та падіння при пересуванні)	12	29
4	Падіння, обрушення, обвалення предметів, матеріалів, породи, ґрунту, тощо	7	17
5	Вибух	-	-
6	Ураження ел.струмом	5	12
7	Дія механізмів, що рухаються, обертаються:	2	5
9	Дія шкідливих та токсичних речовин	0	0
10	Авіакатастрофа	3	7
11	Пожежа	1	2
	Всього	41	

Територіальне управління Держгірпромнагляду по Харківській області здійснює державний нагляд на 40879 підприємствах, в організаціях та установах і на 114360 відокремлених об'єктах. Нагляд здійснюється за 512 видами економічної діяльності і за 34 галузями нагляду. Наглядову діяльність забезпечували 76 державних інспекторів.

У Харківській області діють 2333 підприємств, де працюють 62040 працівників. Кількість травмованих працівників у 2008 році складає 33 працівників, у 2007 році - 63, у т.ч. зі смертельним наслідком у 2008 році - 6, у 2007 - 8. На підприємствах, де сталися нещасні випадки, (ТОВ БФ „Скала”, ВАТ „Південспецбуд”, АТЗТ „Ріо-Центр”, ВАТ „Південспецатом-енергомонтаж”, ТОВ “Завод залізобетонних конструкцій”) територіальним управлінням Держгірпромнагляду по Харківській області було проведено комплексні обстеження.

Першочерговими завданнями з підвищення рівня промислової безпеки та зменшення виробничого травматизму у будівництві є:

1. Проведення перевірок будівельних об'єктів щодо:

- наявності проектно - технічної документації на безпечне ведення будівельно-монтажних робіт, зокрема на висоті та дозволу Держгірпромнагляду на початок робіт підвищеної небезпеки, забезпеченості працюючих засобами